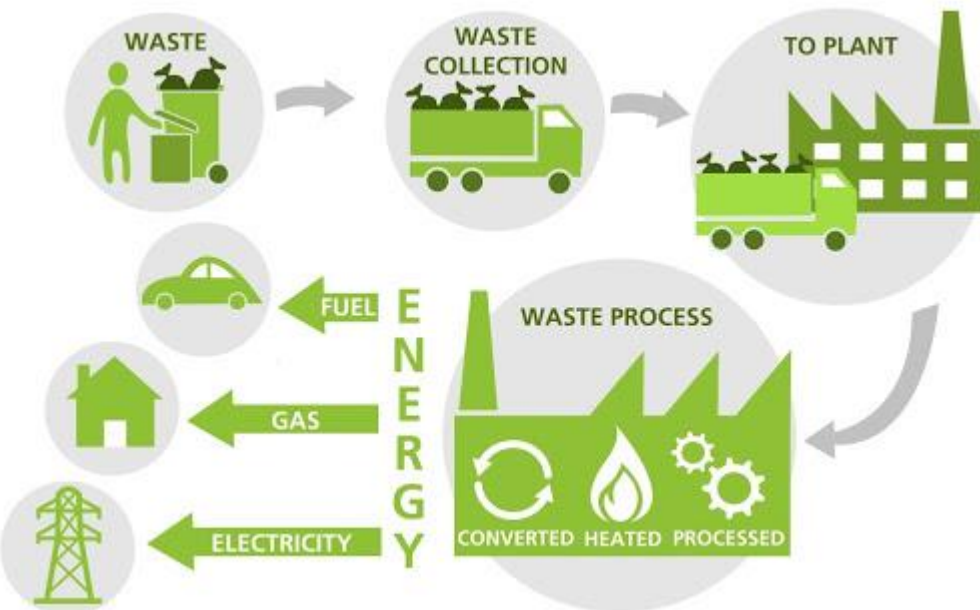

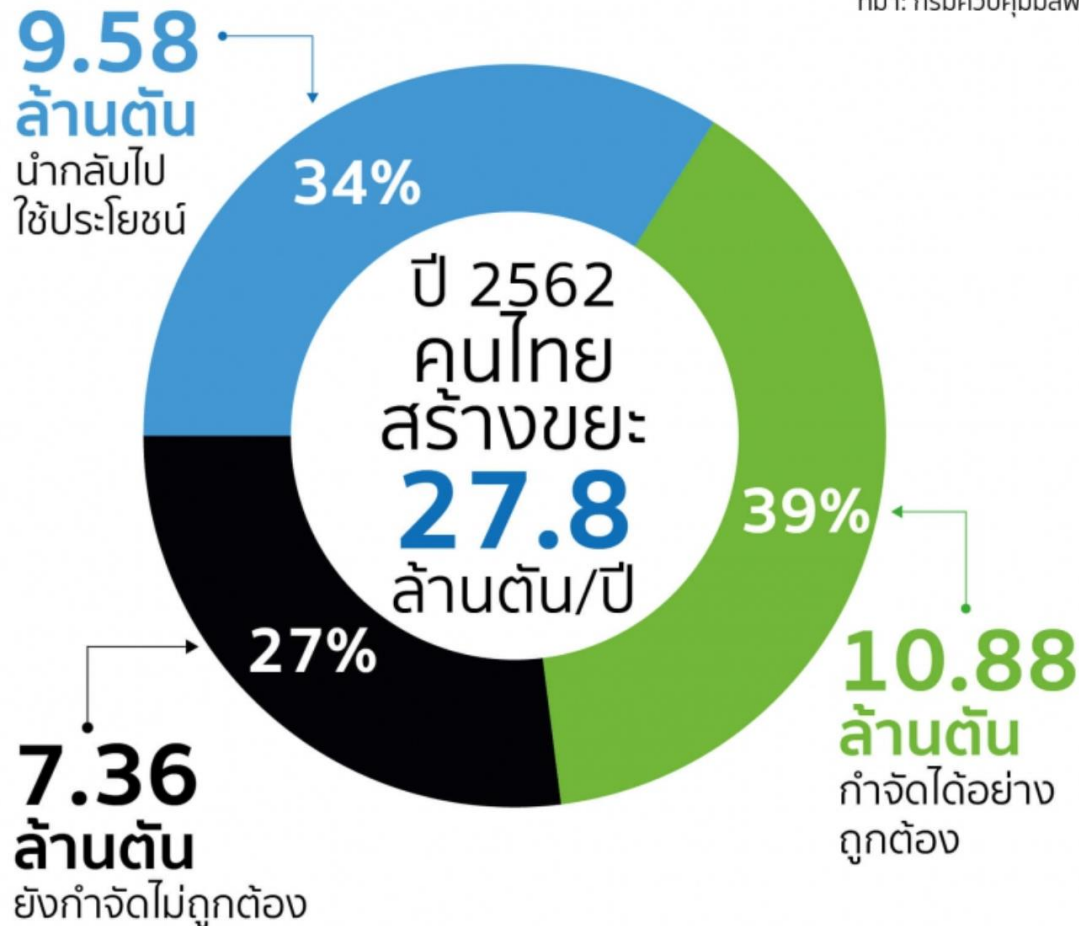
โครงการ “การสร้างความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่ดี ต่อการขับเคลื่อนงานพลังงานในชุมชน”

พลังงานขยะ

สถานการณ์ขยะของประเทศไทย

ที่มา: กรมควบคุมมลพิษ

ยังกำจัดไม่ถูกต้อง

โดยเฉพาะการกำจัดแบบเทกองหรือเผากลางแจ้ง การลักลอบทิ้งในพื้นที่สาธารณประโยชน์ และการทิ้งลงสู่แหล่งน้ำ

สถานการณ์ขยะของประเทศไทย

สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนและสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยชุมชนทั้งหมด 3,205 แห่ง			
เปิดดำเนินการ 2,786 แห่ง		ปิดดำเนินการ 419 แห่ง	
ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาครัฐ	ภาคเอกชน
2,398 แห่ง	388 แห่ง	371 แห่ง	48 แห่ง
สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชน 2,764 แห่ง และสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยชุมชน 22 แห่ง โดยดำเนินการอย่างถูกต้อง จำนวน 647 แห่ง			
ประเภท		จำนวน (แห่ง)	
		ภาครัฐ	ภาคเอกชน
การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล/การฝังกลบเชิงวิศวกรรม/ การฝังกลบแบบกึ่งใช้อากาศ		90	19
การฝังกลบแบบเทกองควบคุมขนาดน้อยกว่า 50 ตัน/วัน		386	87
เตาเผาที่มีระบบกำจัดมลพิษทางอากาศ		16	11
เตาเผาเพื่อผลิตพลังงาน		0	6
การหมักทำปุ๋ย		6	3
การกำจัดขยะมูลฝอยแบบเชิงกล - ชีวภาพ/การผลิตเชื้อเพลิง จากขยะมูลฝอย		18	5
รวม		516	131

ข้อมูลสถานภาพสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนและสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยชุมชน ปี 2561

สถานการณ์ขยะของประเทศไทย

ปริมาณการใช้ถุงพลาสติกหูหิ้ว
ในประเทศไทย ปี 2652
45,000 ล้านใบต่อปี

18,000 ล้านใบ

มาจากตลาดสดและแผงลอย

13,500 ล้านใบ

มาจากห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านสะดวกซื้อ

13,500 ล้านใบ

จากร้านขายของชำ

ที่มา: กรมควบคุมมลพิษ

ขยะพลาสติกในทะเลไทย 2562 (จำนวน: ชิ้น)

ประเภทของขยะ

"แยกขยะ:ก่อนทิ้ง"
ลดของเสีย...ลดโลกร้อน

ขยะทั่วไป
(ขยะ:ย่อยสลายยาก)
ไม่มีพิษ แต่เป็นอาหาร
เช่น ฝืน ดุนพลาสติก
ฝอยลี หลอด ซองขนม
ซองบะหมี่ทิ้งสำเร็จรูป

ขยะรีไซเคิล
ขยะที่ยังใช้ได้
เช่น กระดาษ แก้ว
ขวดพลาสติก โลหะ

ขยะเปียก
(ขยะ:ย่อยสลายได้)
เศษอาหารต่างๆ
ใบไม้ซึ่งย่อยสลายได้

ขยะอันตราย
(ขยะ:มีพิษอันตราย)
ชาดยา หลอดปุ๋ยมอร์เสนต์
दानไฟฉาย ยาฆ่าแมลง
กระป๋องสเปรย์

อุทยานหลวงราชพฤกษ์

อุทยานหลวงราชพฤกษ์ © 053-114110-5
www.royalparkrajapruek.org

ประเภทเทคโนโลยีแปรรูปขยะเป็นพลังงานที่มีการใช้ในเชิงพาณิชย์

1. การผลิตพลังงานด้วยกระบวนการทางความร้อน

- 1.1 เทคโนโลยีเตาเผาขยะ (Incineration)
- 1.2 เทคโนโลยีผลิตก๊าซเชื้อเพลิงจากขยะ (Gasification)

2. การผลิตพลังงานโดยใช้กระบวนการทางชีวเคมี

- 2.1 เทคโนโลยีการย่อยสลายแบบไม่ใช้ออกซิเจน (Anaerobic Digestion)
- 2.2 เทคโนโลยีการผลิตพลังงานโดยใช้ก๊าซชีวภาพจากหลุมฝังกลบขยะ

3. เทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงขยะ

- 3.1 เทคโนโลยีผลิตเชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel : RDF)

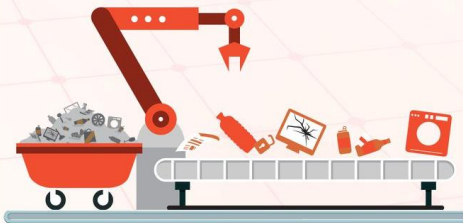
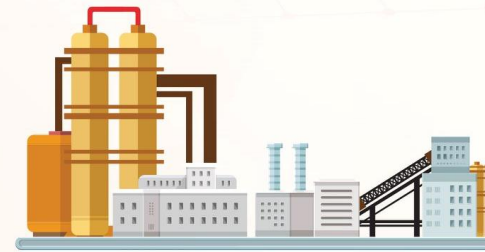

การผลิตพลังงานด้วยกระบวนการทางความร้อน

1 เทคโนโลยีเตาเผาขยะ: (Incineration)

ระบบการเผาไหม้มวล (Mass Burn System)

การเผาไหม้ขยะมูลฝอยที่มีองค์ประกอบที่หลากหลาย โดยไม่ต้องมีการจัดการเบื้องต้นก่อน เทคโนโลยีนี้ปกติจะเป็นการเผาไหม้ในเตาเผาแบบตะแกรงที่เคลื่อนที่ได้ (moving grate) ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่ใช้กันแพร่หลาย และได้รับการทดสอบแล้วว่าสามารถรองรับการเผากำลายขยะมูลฝอยที่มีองค์ประกอบและค่าความร้อนที่หลากหลาย

ระบบที่มีการจัดการเบื้องต้น

(Burning of Preheated and Homogenized Waste)

ระบบที่มีการจัดการขยะเบื้องต้น ก่อนทำการเผาต้องมีระบบเพื่อการลดขนาด การบดตัดและการคัดแยก หรือในบางครั้งอาจมีระบบการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะ (Refuse-Derived Fuel: RDF) ซึ่งทำให้มีความยุ่งยากในการปฏิบัติงานมากขึ้น ดังนั้นระบบดังกล่าวจึงมีการใช้งานอยู่ในวงจำกัด

1. เทคโนโลยีเตาเผาขยะ

พลังงานขยะ

1. เทคโนโลยีเตาเผาขยะ

1. เทคโนโลยีเตาเผาขยะ

ข้อดี-ข้อจำกัดของเทคโนโลยีเตาเผาขยะ

ข้อดี	ข้อจำกัด
1. สามารถกำจัดขยะมูลฝอยได้หลากหลายประเภท 2. สามารถทำลายขยะมูลฝอยได้สูงสุดถึง 90% 3. สามารถนำพลังงานที่เกิดจากการเผาไหม้ไปใช้ประโยชน์ 4. มีของเสียเหลือจากการเผาไหม้น้อย	1. ต้องมีระบบบำบัดมลพิษทางอากาศ ระบบบำบัดน้ำเสียรองรับ 2. ต้องมีผู้ดูแลที่มีความรู้ ความชำนาญ เพราะใช้เทคโนโลยีในการดำเนินการ 3. ราคาลงทุนและดำเนินการสูง

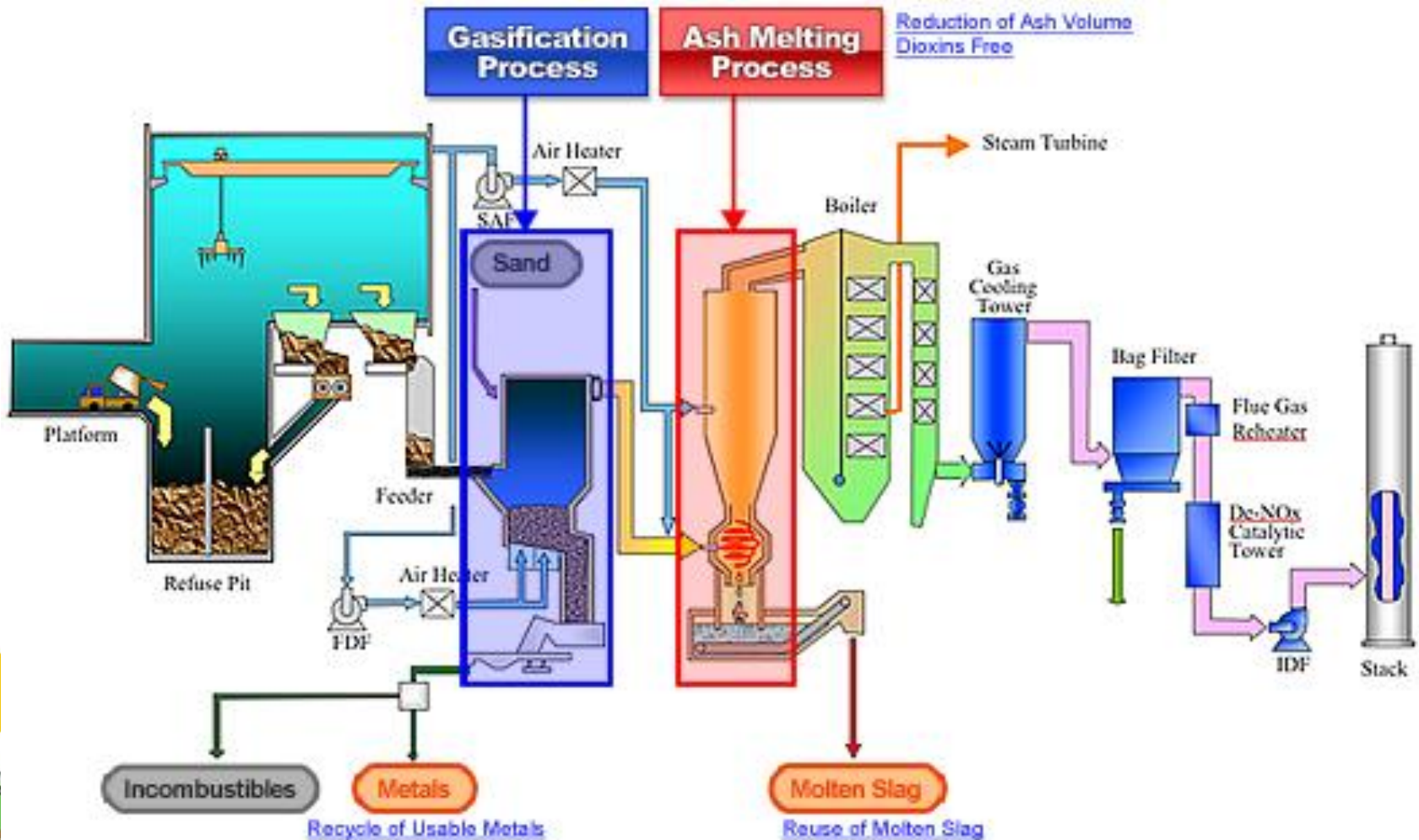
การผลิตพลังงานด้วยกระบวนการทางความร้อน

2 เทคโนโลยีผลิตก๊าซเชื้อเพลิง (Gasification)

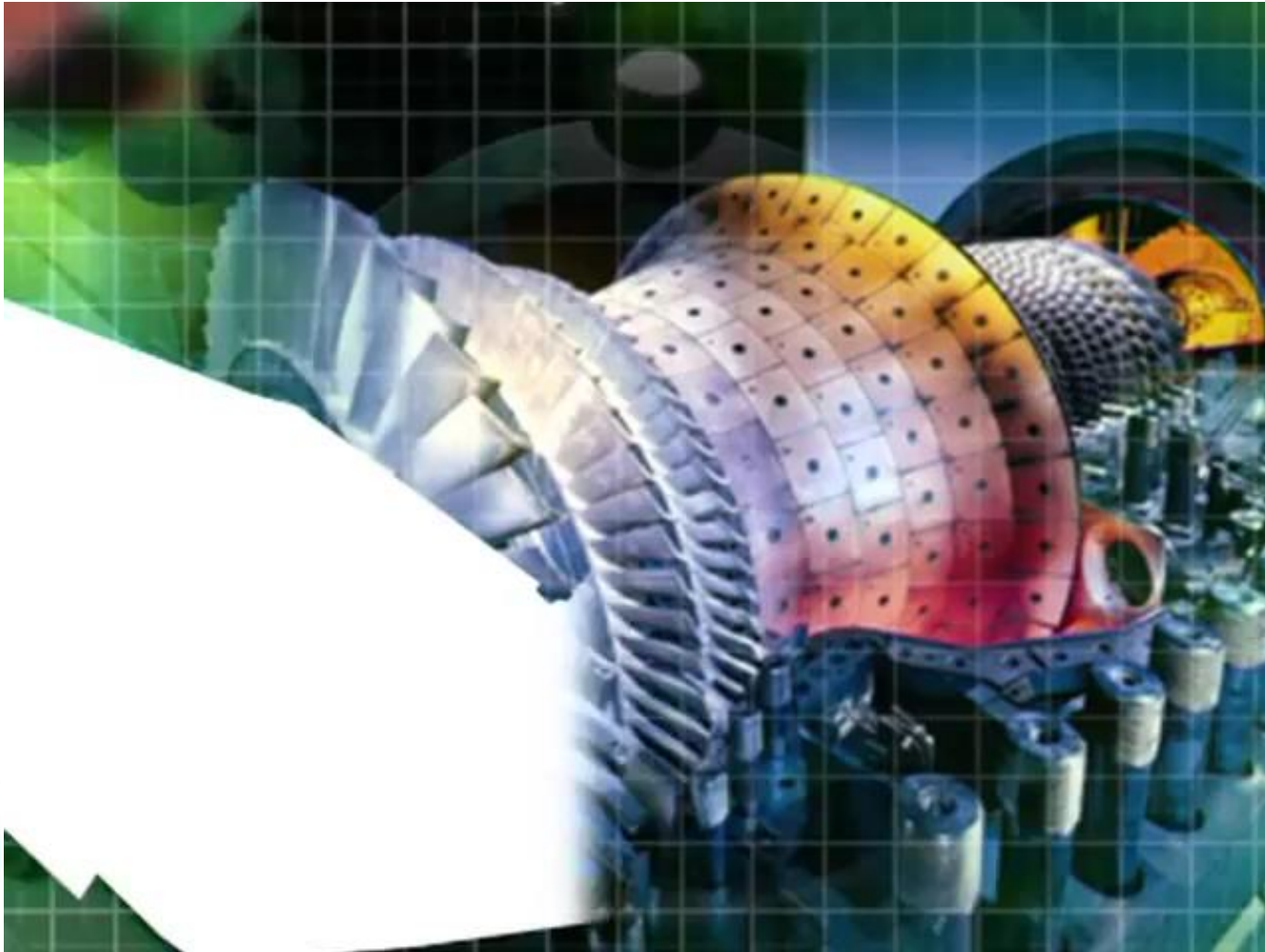
เทคโนโลยีกำจัดขยะมูลฝอยโดยออกแบบเตาเผาให้มีการเผาในสภาพที่มีปริมาณออกซิเจนน้อย และอุณหภูมิที่เผาสูงประมาณ $1,200-1,400^{\circ}\text{C}$ ทำให้เกิดปฏิกิริยากลับสลายทางเคมีของขยะ เพื่อผลิตสารระเหยเช่น มีเทน และส่วนที่เหลือยังคงสภาพของแข็งอยู่ เรียกว่า ถ่านชาร์ สารระเหย จะทำปฏิกิริยาสันดาปแบบไม่สมบูรณ์ต่อ (secondary reaction) ในขณะที่ถ่านชาร์จะถูกทำปฏิกิริยา ต่อโดยอากาศ ออกซิเจน หรือไอน้ำ ได้เป็นก๊าซเชื้อเพลิง

2. เทคโนโลยีผลิตก๊าซเชื้อเพลิงจากขยะ

2. เทคโนโลยีผลิตก๊าซเชื้อเพลิงจากขยะ

2. เทคโนโลยีผลิตก๊าซเชื้อเพลิงจากขยะ

ข้อดี-ข้อจำกัดของเทคโนโลยีผลิตก๊าซเชื้อเพลิงจากขยะ

ข้อดี	ข้อจำกัด
- มลพิษที่เกิดขึ้นน้อยกว่าและควบคุมได้ง่ายกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับการนำขยะมูลฝอยมาเผาไหม้โดยตรง - การผลิตพลังงานได้มาจากการเผาไหม้ก๊าซเชื้อเพลิงทำให้ได้ประสิทธิภาพสูงกว่าการเผาไหม้ขยะมูลฝอยโดยตรง	- มีน้ำมันดิน (Tar) ผสมในก๊าซเชื้อเพลิง ทำให้ต้องหาทางกำจัดหรือทำให้น้อยลงเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาต่อการดำเนินงานของเครื่องยนต์ - มีการลงทุนค่อนข้างสูงทั้งต้นทุนและค่าใช้จ่ายในกระบวนการคัดแยกขยะมูลฝอยรวมถึงกระบวนการย่อยให้มีขนาดเล็กลงเพื่อให้มีขนาดใกล้เคียงกัน - การควบคุมระบบมีความซับซ้อนและยุ่งยาก

การผลิตพลังงานโดยใช้กระบวนการทางชีวเคมี

1 เทคโนโลยีการย่อยสลายแบบไม่ใช้ออกซิเจน (Anaerobic Digestion)

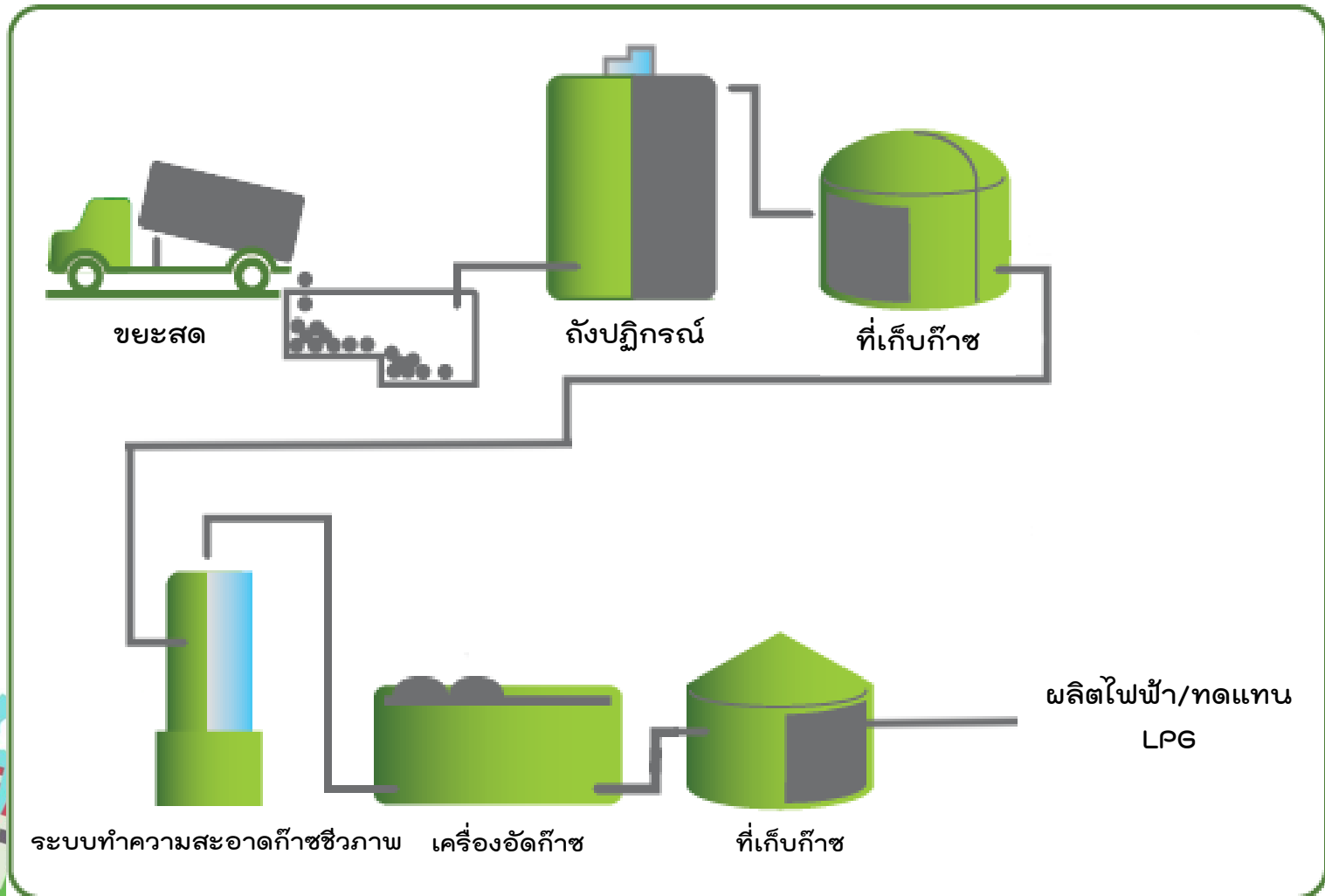
แบ่งการทำงานออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

- 1 การบำบัดขั้นต้น** ซึ่งประกอบด้วย การคัดแยกขยะมูลฝอยอินทรีย์จากขยะมูลฝอยรวม หรือการคัดแยกสิ่งปะปนออกจากขยะมูลฝอยอินทรีย์โดยวิธีการจม-ลอย และลดขนาดของขยะมูลฝอยอินทรีย์ให้เหมาะสมสำหรับการย่อยสลาย
- 2 การย่อยสลายแบบไม่ใช้ออกซิเจน** ซึ่งเป็นขั้นตอนการผลิตก๊าซชีวภาพจากขยะมูลฝอยอินทรีย์สำหรับนำไปใช้เป็นพลังงาน โดยทำให้ขยะมูลฝอยอินทรีย์ถูกย่อยสลายเปลี่ยนเป็นอินทรีย์วัตถุที่มีความคงตัว ไม่มีกลิ่นเหม็น ปราศจากเชื้อโรคและเมล็ดวัชพืช จากการทำงานของจุลินทรีย์ในสภาวะที่ไร้ออกซิเจน
- 3 การบำบัดขั้นหลัง** ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นขั้นตอนการจัดการกากตะกอนจากการย่อยสลายแบบไม่ใช้ออกซิเจนให้มีความคงตัวมากขึ้น รวมทั้งการคัดแยกเอาสิ่งปะปนต่าง ๆ ออกโดยใช้ตะแกรงร่อน ตลอดจนการปรับปรุงคุณภาพให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ประโยชน์ในการเพาะปลูกพืช

1. เทคโนโลยีการย่อยสลายแบบไม่ใช้ออกซิเจน (Anaerobic Digestion)

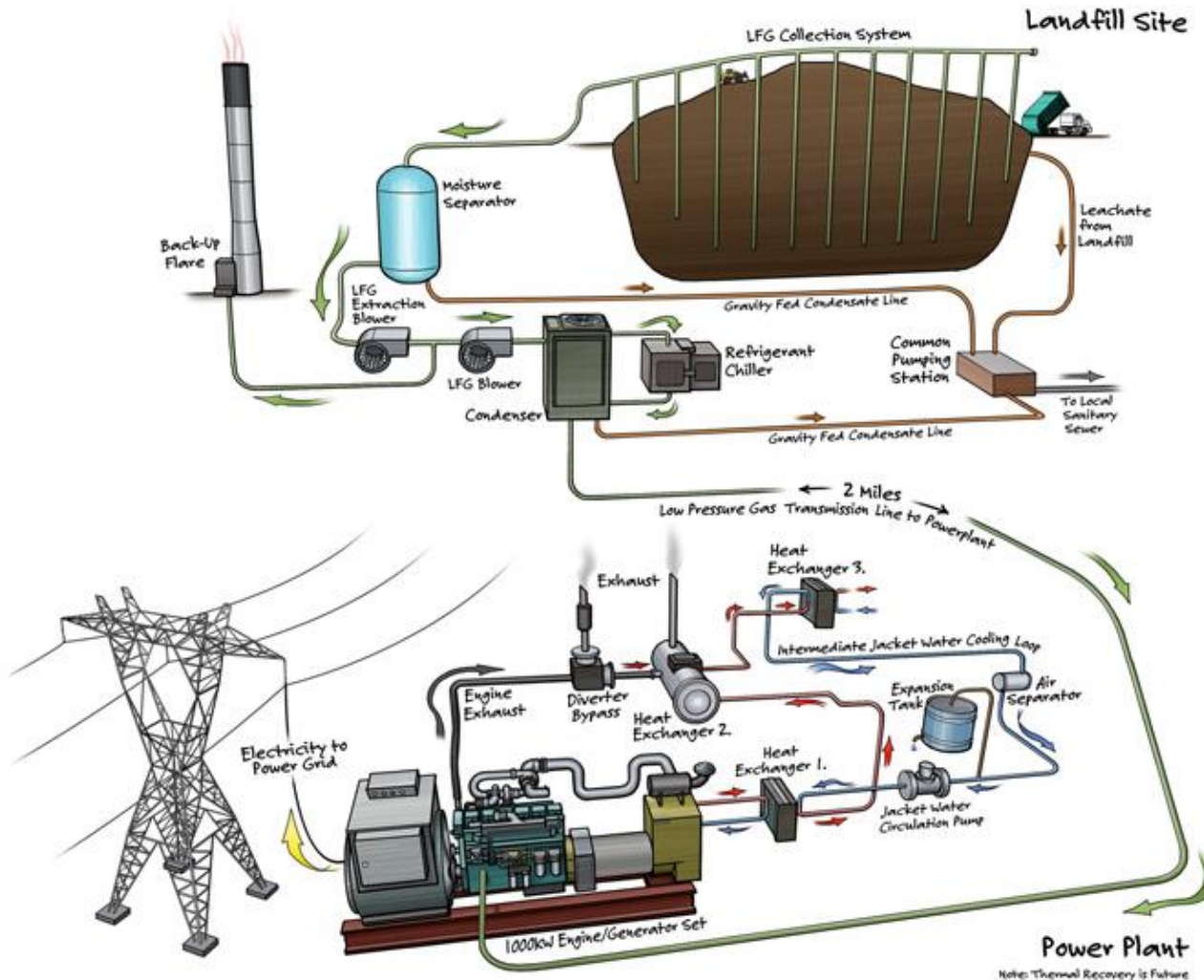
การผลิตพลังงานโดยใช้กระบวนการทางชีวเคมี

2 เทคโนโลยีก๊าซชีวภาพจากหลุมฝังกลบขยะ (Landfill Gas to Energy)

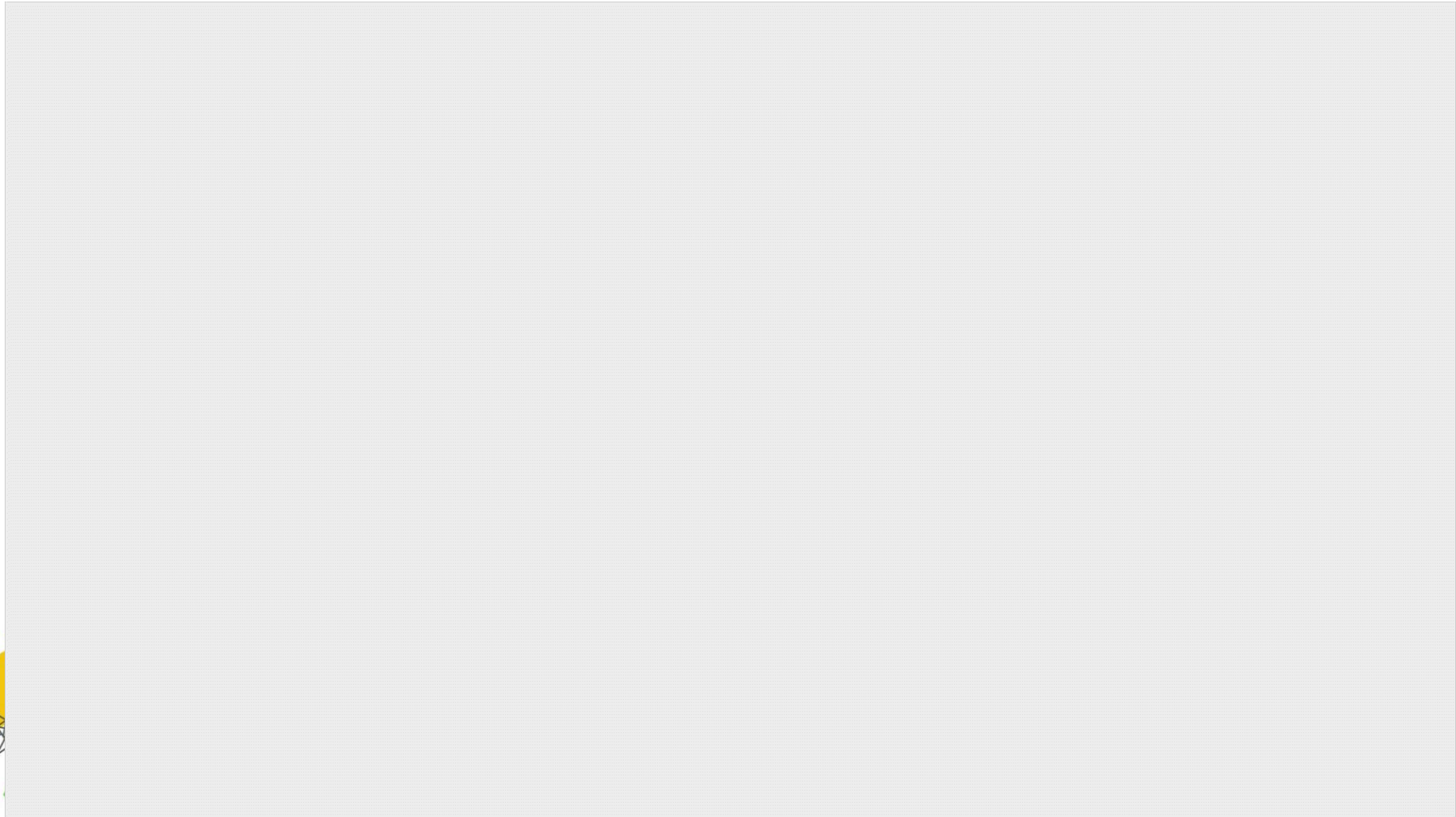
เป็นการพัฒนาและปรับปรุงระบบฝังกลบขยะ เพื่อลดการปล่อยก๊าซมีเทนจากหลุมฝังกลบขยะ
ขึ้นสู่ชั้นบรรยากาศ โดยอาศัยปฏิกิริยาการย่อยสลายทางชีวเคมีของขยะมูลฝอยในบริเวณหลุมฝังกลบ
ซึ่งช่วงแรกจะเป็นการย่อยสลายแบบใช้ออกซิเจน จากนั้นจึงเป็นการย่อยสลายแบบไม่ใช้ออกซิเจนทำให้ได้
ก๊าซมีเทน คาร์บอนไดออกไซด์ ไฮโดรเจนซัลไฟด์ ไนโตรเจน แล้วจึงรวบรวมก๊าซชีวภาพที่ได้ผ่านท่อ
เพื่อลำเลียงไปผลิตกระแสไฟฟ้าต่อไป

2. เทคโนโลยีก๊าซชีวภาพจากหลุมฝังกลบขยะ

การผลิตพลังงานโดยใช้กระบวนการทางชีวเคมี

การผลิตพลังงานโดยใช้กระบวนการทางชีวเคมี

ข้อดี-ข้อจำกัดของเทคโนโลยีการย่อยสลายแบบไม่ใช้ออกซิเจน

ข้อดี	ข้อจำกัด
1. เป็นการหมุนเวียนขยะมูลฝอยประเภทขยะอินทรีย์กลับมาใช้ใหม่ในรูปของก๊าซชีวภาพ 2. สามารถใช้บำบัดขยะมูลฝอยอินทรีย์ 3. สามารถหมักร่วมกับของเสียอินทรีย์ประเภทอื่น (Co-digestion) เช่น เศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร มูลสัตว์ต่างๆ 4. มีศักยภาพในการผลิตพลังงานจากขยะเปียกซึ่งไม่เหมาะสมสำหรับการเผาเพื่อผลิตพลังงาน	1. ไม่สามารถย่อยสลายขยะมูลฝอยบางประเภท เช่น ขยะอินทรีย์ที่อยู่ในรูปของแข็ง (เศษไม้ พลาสติก ลิกนิน) ต้องนำไปฝังกลบแทน 2. ค่าก่อสร้างระบบสูง ต้องลงทุนในส่วนของคัดแยกขยะมูลฝอยด้วย 3. เป็นระบบที่มีกลิ่น 4. ผลพลอยได้ที่ได้เป็นเพียงสารปรับดินต้องมีการเติมธาตุอาหาร เพื่อนำไปเป็นปุ๋ย 5. ต้องมีระบบความปลอดภัยสูงเพื่อป้องกันการระเบิดของก๊าซที่ผลิตได้

การผลิตพลังงานโดยใช้กระบวนการทางชีวเคมี

ข้อดี-ข้อจำกัดของเทคโนโลยีก๊าซชีวภาพจากหลุมฝังกลบขยะ

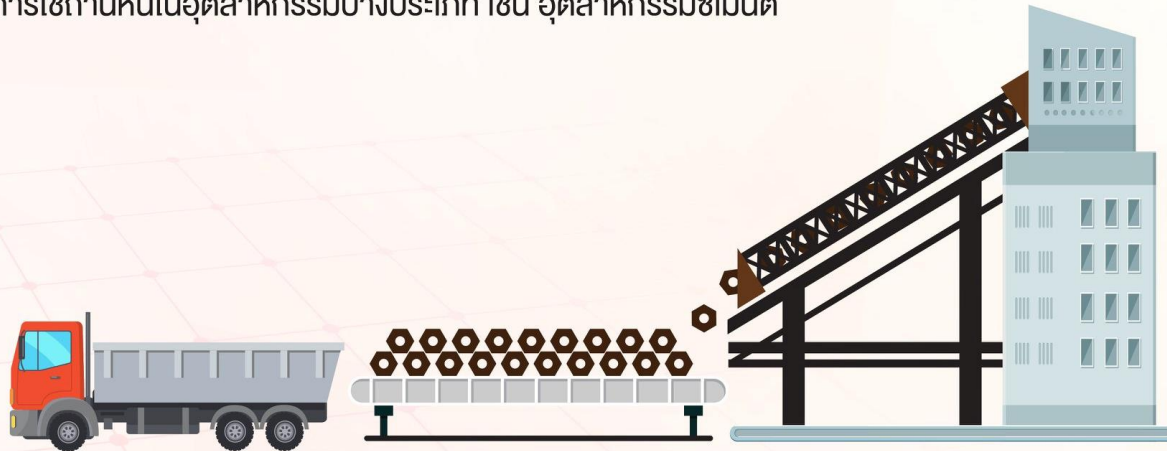
ข้อดี	ข้อจำกัด
1. สามารถกำจัดขยะมูลฝอยได้ทุกประเภท 2. ไม่จำเป็นต้องมีระบบอื่นๆ เช่น ระบบคัดแยกกรองรับก่อนเริ่มทำการหมัก	1. ได้สัดส่วนปริมาณก๊าซมีเทนปริมาณที่น้อยกว่าหากเปรียบเทียบกับเทคโนโลยีการย่อยสลายแบบไม่ใช้ออกซิเจน 2. ใช้พื้นที่จำนวนมากในการฝังกลบ

3. เทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงขยะ

เทคโนโลยีผลิตเชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel: RDF)

เป็นการนำขยะมาผ่านกระบวนการจัดการต่าง ๆ ได้แก่ การคัดแยก ด้วยเครื่องมือหรือเครื่องจักร การลดขนาด การผสม การทำให้แห้ง การอัดแท่ง การบรรจุและเก็บ เพื่อปรับปรุงคุณสมบัติทางกายภาพและเคมีให้กลายเป็นเชื้อเพลิงขยะ สามารถนำไปใช้เผาพร้อมกับถ่านหิน เพื่อลดปริมาณการใช้ถ่านหินในอุตสาหกรรมบางประเภท เช่น อุตสาหกรรมซีเมนต์

3. เทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงขยะ (RDF)

กระบวนการจัดการขยะสด

กระบวนการจัดการขยะเก่า

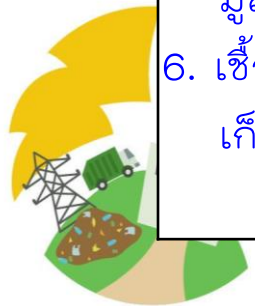
3. เทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงขยะ

3. เทคโนโลยีการผลิตเชื้อเพลิงขยะ (RDF)

ข้อดี-ข้อจำกัดของเทคโนโลยีผลิตก๊าซเชื้อขยะ (RDF)

ข้อดี	ข้อจำกัด
1. มีค่าความร้อนสูง เมื่อเทียบกับขยะที่รวบรวมได้ 2. การจัดเก็บ การขนส่ง การจัดการต่างๆ สะดวกปลอดภัย และมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย 3. ได้แก่งเชื้อเพลิง สำหรับผลิตพลังงานความร้อน 4. ใช้ร่วมกับเทคโนโลยีไพโรไลซิส และก๊าซซิพิเคชันได้ 5. ใช้พื้นที่ระบบน้อย โรงกำเนิดมีขนาดเล็ก สามารถสร้างกระจายไปตามจุดต่างๆ ณ แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยได้ 6. เชื้อเพลิงที่ได้ไม่จำเป็นต้องผลิตเป็นพลังงานทันที เก็บไว้ผลิตเมื่อใดก็ได้	1. ต้องมีระบบการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนเข้าสู่ระบบ ทำให้ต้องใช้เงินลงทุนในส่วนนี้เพิ่มเติม 2. มีค่าใช้จ่ายในการขนส่งแก่งเชื้อเพลิงขยะไปยังระบบอื่นๆ เพราะต้องขนส่งโดยพาหนะเท่านั้น 3. เป็นเทคโนโลยีที่ยังไม่สิ้นสุด คือจะต้องมีระบบคอยรองรับ เพื่อนำแก่งเชื้อเพลิงขยะที่ได้ไปเปลี่ยนเป็นพลังงานอีกครั้ง 4. มีตลาดการซื้อขายน้อย 5. มีผลกระทบต่อหม้อน้ำ และระบบท่อลำเลียงมากกว่าการใช้เชื้อเพลิงประเภทอื่นๆ

การบริหารจัดการขยะในต่างประเทศอย่างเป็นรูปธรรม

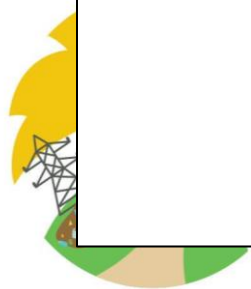
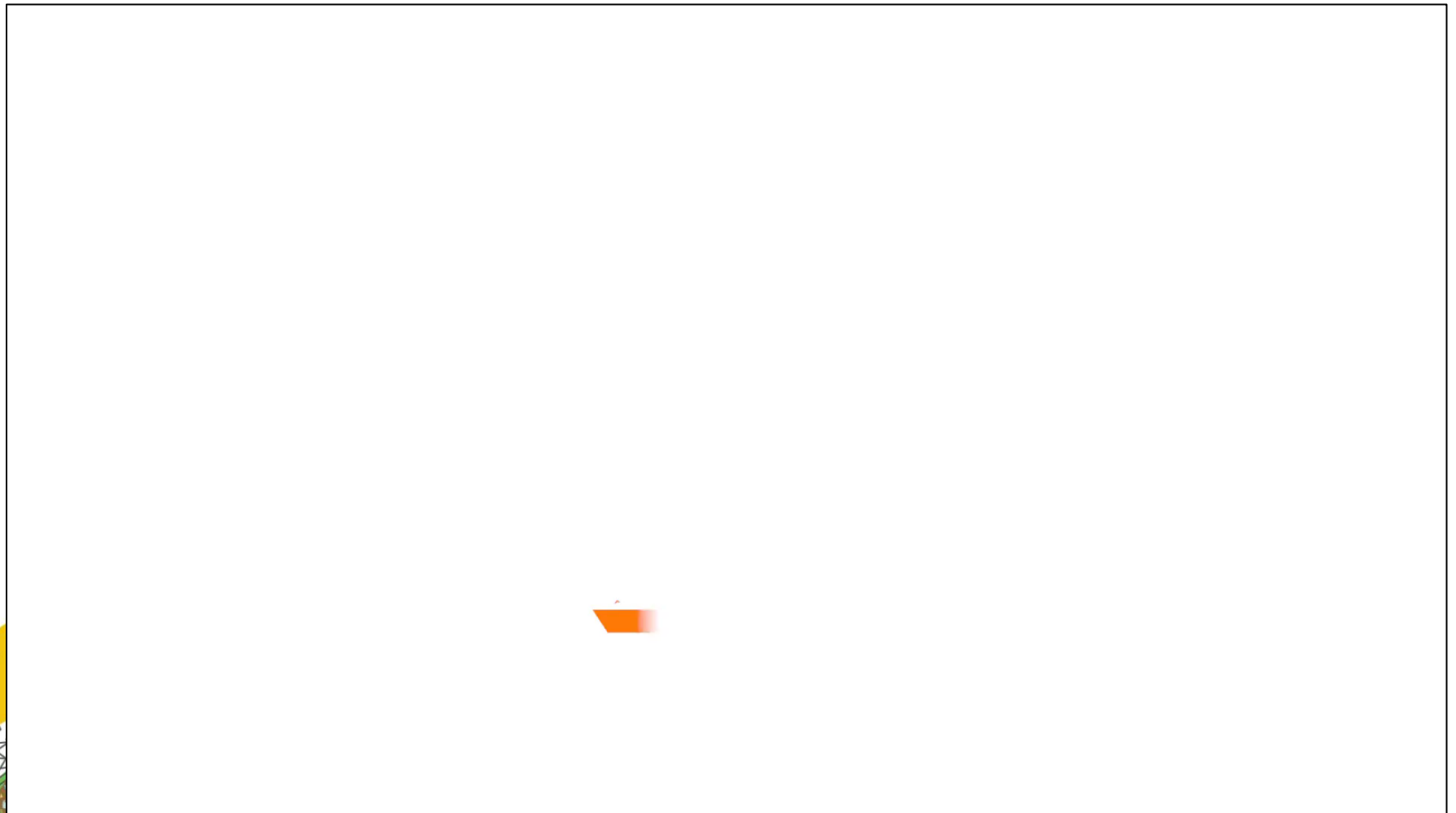
การทิ้งขยะในประเทศญี่ปุ่น

ต้นแบบการจัดการขยะในโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น (Tokyo model)

การจัดการขยะในประเทศสวีเดน

การจัดการขยะในประเทศสิงคโปร์

นี่คือการเดินทางของขยะ

จบการนำเสนอ

